



# MERENKULUHALLITUKSEN TIEDOTUSLEHTI

23.9.1985

Helsinki

No 13/85

## LAIVA-APTEEKKI

Merenkulkuhallitus on antanut 23.9.1985 uuden päätöksen laiva-apteekista. Tällä päätöksellä kumotaan laiva-apteekeista aikaisemmin annetut merenkulkuhallituksen päätökset.

Oheisen tekstin lisäksi päätökseen kuuluu liitteet A, B ja C. Liitteessä A on luettelo lääkkeistä ja sairaanhoitovälineistä, jotka laiva-apteekissa tulee olla. Liite B sisältää luettelon pelastusveneiden ja pelastuslauttojen varustuksesta. Liitteessä C on määräykset ensiapulaatikon sisällöstä.

Päätös tulee voimaan 1.4.1986.

Merenkulkuhallitus myy päätöstä 35 markan kappalehintaan marraskuun 1985 loppupuolelta alkaen.

Pääjohtaja

Jan-Erik Jansson

Vs. sihteeri

Ulla Viukari-Niemi

Merenkulkuhallituksen päätös  
laiva-apteekeista

Annettu Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 1985.

Merenkulkuhallitus on kauppa-aluksista 17 päivänä huhtikuuta 1924 annetun asetuksen (103/24) 55 §:n nojalla päättänyt:

1 §

Tämän päätöksen mukainen laiva-apteekki tulee olla jokaisessa yli 10 metrin pituisessa kauppa-aluksessa.

2 §

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

1) sisäliikenteellä - liikennettä järvillä, joilla, kanavilla, Saimaan kanavan ja Santion välisellä sisäväylällä sekä merialueella, joka ei ole alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

2) itämerenliikenteellä - liikennettä sisäliikennealueen ulkopuolella Itämerenillä ja siihen liittyvillä vesillä aina Lindesnäsän ja Hanstholmin väliselle linjalle sekä Kielin kanavan kautta Cuxhaveniin;

3) lähiliikenteellä - liikennettä itämerenliikennealueella ja itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan länsipuolella kauemmaksi 12<sup>o</sup> läntistä pituutta Greenwichistä lukien, eikä eteläpuolella kauemmaksi 48<sup>o</sup> pohjoista leveyttä, eikä pohjoispuolella kauemmaksi 64<sup>o</sup> pohjoista leveyttä;

4) kaukoliikenteellä - liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella;

5) henkilömäärällä - korkeinta aluksella sallittua henkilömäärää (henkilökunta ja matkustajat).

3 §

Laiva-apteekit jaetaan niihin vaadittavien lääkkeiden, tarvikkeiden ja varusteiden mukaan viiteen luokkaan, kuten liitteessä A lähemmin määrätään.

4 §

Aluksen laiva-apteekin luokka määräytyy aluksen lajin, liikennealueen ja henkilömäärän mukaan seuraavasti:

	Laiva-apteekki	nro
<u>Sisäliikenne</u>		
Kaikki alukset, henkilömäärä enintään 250 .....		1
Kaikki alukset, henkilömäärä yli 250 .....		2
<u>Itämerenliikenne</u>		
Kalastusalus, enintään 24 tunnin matkalla .....		1
Kalastusalus, pitemmällä kuin 24 tunnin matkalla .....		2
Muu alus, henkilömäärä enintään 20 .....		2
Muu alus, henkilömäärä yli 20, mutta enintään 250 .....		3
Muu alus, henkilömäärä yli 250 .....		4
<u>Lähiliikenne</u>		
Kaikki alukset, henkilömäärä enintään 20 .....		3
Kaikki alukset, henkilömäärä yli 20 .....		4

Kaukoliikenne

Matkustaja-alus, henkilömäärä enintään 250 .....	5
Matkustaja-alus, henkilömäärä yli 250 .....	2x5 <sup>1)</sup>
Muu alus, henkilömäärä enintään 20 .....	4
Muu alus, henkilömäärä yli 20 .....	5

5 §

Muussa kuin sisäliikenteessä kulkeviin aluksiin kuuluvien pelastusveneiden ja -lauttojen varusteisiin tulee kuulua lääkkeitä ja tarvikkeita liitteen B mukainen määrä jokaista sallitun henkilömäärän alkavaa 13 henkeä kohden sekä lyhyt tapaturmien hoito-opas.

6 §

Aluksilla, joilla on laiva-apteekki nro 3, 4 tai 5 tulee liitteen A mukaisen varustuksen lisäksi olla liitteen C mukainen ensiapulaatikko.

7 §

Aluksen päällikkö ratkaisee, onko suurempia kuin luettelossa mainittuja lääkemääriä otettava mukaan laiva-apteekkiin. Huumausaineita sisältäviä lääkkeitä ei kuitenkaan saa ottaa mukaan suurempia määriä kuin luettelossa mainitut, mikäli laivalla ei ole palkattua lääkäriä. Tällaiset lääkkeet on luettelossa varustettuna merkinnällä "NARK!".

8 §

Tämän päätöksen 1 §:ssä tarkoitettussa aluksessa tulee olla:

1. tarkoitukseen sopiva lääkärikirja tai ohjevihkonen;
2. jos alusta käytetään muuhun kuin sisäliikenteeseen, tarpeellinen määrä lomakkeita lääkäriltä radioteitse tapahtuvaa tiedustelua varten;
3. tämä päätös, ei kuitenkaan mikäli alukselle riittää laiva-apteekki nro 1.

9 §

Laiva-apteekkiin kuuluvien lääkkeiden, desinfektioaineiden, reagenssien sekä side- ja sairaanhoitotarvikkeiden tulee olla pakattuina kestäviin, tarkoituksenmukaisiin päällyksiin. Jokainen lääkeaine on säilytettävä erillään muista lääkkeistä omassa pakkauksessaan tai useissa pienissä pakkauksissa, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Pakkaus on varustettava kestäväällä nimilapulla, jossa selvin kirjaimin ilmoitetaan laiva-apteekista laaditun luettelon mukainen lääkkeen suomen- ja ruotsinkielinen nimitys. Pakkauksesta tulee lisäksi ilmetä apteekki, josta se on annettu, toimituspäivä sekä käyttöohje.

10 §

Laiva-apteekki tulee säilyttää lukitussa kaapissa tai laatikossa, jossa sen koko sisältö on helposti nähtävissä. Se on mikäli mahdollista myös suojattava hyvin kosteudelta, pakkaselta ja voimakkaalta lämmöltä. Ainoastaan aluksen päällikkö ja se henkilö, jonka hän tähän tehtävään on valinnut, saa pitää säilytystilan avainta hallussaan.

1) Tarkoittaa laiva-apteekkiä nro 5, jossa kuitenkin varsinaisia lääkkeitä on kaksinkertainen määrä.



Ulkoiseen käyttöön tarkoitettuja lääkkeitä säilytettäköön erillään muista lääkkeistä. Desinfektioaineet tulee säilyttää erillään muista lääkkeistä.

Aluksilla, joilla on laiva-apteekki nro 3, 4 tai 5 tulee olla lukittava, jäädytetty tila viileässä säilytettäviä lääkkeitä varten. Sen sijainnista ja lääkesisällöstä on oltava selvästi havaittava ilmoitus muun laiva-apteekin yhteydessä.

Pelastusveneiden ja pelastuslauttojen varusteet on säilytettävä vedenpitävissä sinetöidyissä säiliöissä, joihin on selvästi merkitty sanat "Lääkkeitä" "Läkemedel".

Ensiapulaatikon varusteet on säilytettävä kosteudelta suojaavassa, sinetöidyssä säiliössä. Säiliö on sijoitettava muun laiva-apteekin yhteyteen ja varustettava merkinnällä "Ensiapulaukku" "Förstahjälpväska".

#### 11 §

Suoritettaessa laiva-apteekin perushankintaa tai suurehkoja täydennys Hankintoja on apteekista pyydetty luettelo ostetuista tavaroista. Luettelo sekä tavaraselosteita ja käyttöohjeita sisältävät päällysteet on mikäli mahdollista säilytettävä lääkkeiden yhteydessä.

#### 12 §

Laiva-apteekkien nro 2-5 yhteydessä on pidettävä lääkepäiväkirjaa, josta tulee selvittää laiva-apteekkiin suoritettut hankinnat joko luettelemalla hankitut tavarat tai viittaamalla hankinnan yhteydessä laadittuun luetteloon.

Kaikista sisäiseen käyttöön luovutetuista lääkkeistä on tehtävä merkintä lääkepäiväkirjaan. Merkinnästä tulee selvittää kenelle, mitä ja kuinka paljon lääkkeitä on annettu, päivämäärä ja lääkkeen luovuttajan nimikirjaimet.

Lääkepäiväkirja on säilytettävä aluksella kaksi vuotta viimeisestä merkinnästä lukien.

#### 13 §

Laiva-apteekkiin kuuluvia lääkkeitä saa käyttää ensi sijassa laivaväen ja pakottavissa tapauksissa matkustajain ja muitten aluksella oleskelevien henkilöiden tarpeeseen. Vain aluksen päällikkö tai se, jonka hän on tähän tehtävään määrännyt, saa luovuttaa lääkkeitä laiva-apteekista. Luovutettaessa on noudatettava varovaisuutta sekä tarkoin noudatettava niitä ohjeita, joita esitetään hyväksytyssä lääkärikirjassa tai lääkepakkauksessa.

Jos lääkettä luovutetaan suurempia määriä kuin välittömästi käytetään, tulee lääke luovuttaa sopivassa pakkauksessa, jossa on näkyvässä lääkkeen nimi sekä annostusohje.

Huumausaineisiin kuuluvia lääkkeitä luovutettaessa ja käytettäessä on noudatettava suurta pidättyvyyttä.

#### 14 §

Jos matkan aikana jotakin laiva-apteekkiin tai ensiapulaatikkoon kuuluvaa tavaraa on huomattavasti kulutettu, on aluksen päällikön huolehdittava siitä, että käytetty tavara korvataan uudella niin pian kuin mahdollista.

#### 15 §

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että laiva-apteekit nrot 2, 3, 4 ja 5, ensiapulaatikat sekä pelastusveneiden ja -lauttojen apteekkivarusteet tarkastetaan täydellisesti vähintään kerran vuodessa.

Tarkastuksen suorittaa Suomessa laillistettu proviisori. Jos alus ei käy Suomessa ennen kuin vuosi on kulunut edellisestä tarkastuksesta, voidaan tarkastuksen toimittamista lykätä enintään kolme kuukaudella. Jollei alus tänäkään aikana käy suomalaisessa satamassa, voidaan tarkastus suorittaa tanskalaisen, ruotsalaisen tai norjalaisen apteekin toimesta tai - jos tämäkään ei ole mahdollista - laivan päällikkö voi suorittaa tarkastuksen. Jos aluksen päällikkö on tehnyt tarkastuksen, on Suomessa laillistetun proviisorin tehtävä täydellinen tarkastus heti aluksen saavuttua seuraavan kerran Suomeen.

16 §

Laiva-apteekkia tarkastettaessa on valvottava, että sitä hoidetaan tässä esitettyjen määräysten mukaisesti. Lääke tai sairaanhoidollinen varuste, josta voidaan olettaa, ettei se ole lääkintöhallituksen määräämien laatuvaatimusten mukainen, on korvattava uudella. Tarkastuksen suorittajan tulee kiinnittää huomiota siihen, että lääkkeistä on tehty 12 §:n edellyttämät merkinnät lääkepäiväkirjaan. Tarkastuksesta on sen toimittajan kirjoitettava todistus lääkepäiväkirjaan.

17 §

Aluksella, jolla tulee olla laiva-apteekki nro 1, tulee aluksen päällikön kerran vuodessa tarkastaa, että laiva-apteekki on määräysten mukaisessa kunnossa.

18 §

Merenkulkuhallitus voi neuvoteltuaan lääkintöhallituksen kanssa myöntää poikkeuksia tämän päätöksen sisältämiin määräyksiin.

19 §

Tämän päätöksen määräysten noudattamista valvotaan alusten katsastusten yhteydessä.

20 §

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1986 ja sillä kumotaan laiva-apteeekeista aikaisemmin annetut merenkulkuhallituksen päätökset.

---



# SJÖFARTSSTYRELSENS INFORMATIONSBLAD

23.9.1985

Helsingfors

Nr 13/85

## SKEPPSAPOTEK

Sjöfartsstyrelsen har 23.9.1985 fattat ett nytt beslut om skeppsapotek. Detta beslut upphäver sjöfartsstyrelsens tidigare beslut om skeppsapotek.

Utöver bifogade text omfattar beslutet bilagorna A, B och C. Bilaga A är en förteckning över läkemedel och sjukvårdsartiklar som skall ingå i skeppsapoteket. Bilaga B omfattar en förteckning över utrustningen i livbåtar och på livflottar. I bilaga C finns bestämmelser om innehållet i förstahjälpslådan.

Beslutet träder i kraft 1.4.1986.

Sjöfartsstyrelsen säljer handlingen till ett styckepris av 35 mk från slutet av november 1985.

Generaldirektör

Jan-Erik Jansson

Stf. sekreterare

Ulla Viukari-Niemi



Sjöfartsstyrelsens beslut  
om skeppapotek

Taget i Helsingfors den 23 september 1985

Sjöfartsstyrelsen har med stöd av 55 § förordningen den 17 april 1924 angående handelsfartyg (103/24) beslutat:

1 §

Varje handelsfartyg av över 10 meters längd skall ha ett skeppapotek som följer detta beslut.

2 §

I detta beslut förstås med:

1) inre fart - fart på insjöar, floder och kanaler, i den inre farleden mellan Saima kanal och Santio samt i sådana havsområden som inte är utsatta för sjögång från öppen sjö;

2) östersjöfart - fart utom området för inre fart på Östersjön samt därtill anslutna farvatten intill linjen Lindesnäs - Hanstholm samt genom Kielkanalen till Cuxhaven;

3) närtrafik - fart i området för östersjöfart och utom detta område på Nordsjön samt därtill anslutna områden, dock inte längre västerut än 12° västlig longitud mätt från Greenwich eller längre söderut än 48° nordlig latitud; inte heller längre norrut än 64° nordlig latitud.

4) fjärrtrafik - fart utom området för närtrafik;

5) personantal - det högsta tillåtna antalet personer ombord (besättning och passagerare).

3 §

Skeppapoteken indelas enligt läkemedel, tillbehör och utrustning i fem klasser, såsom närmare bestäms i bilaga A.

4 §

Klassen på fartygs skeppapotek bestäms med hänsyn till fartygets typ, trafikområde och antal personer på följande sätt:

	Skeppapotek	nr
<u>Inre fart</u>		
Alla fartyg, personantal högst 250 .....		1
Alla fartyg, personantal över 250 .....		2
<u>Östersjöfart</u>		
Fiskefartyg, vid resa om högst 24 timmar .....		1
Fiskefartyg, vid resa om mer än 24 timmar .....		2
Annat fartyg, antal personer högst 20 .....		2
Annat fartyg, antal personer över 20 men högst 250 .....		3
Annat fartyg, antal personer över 250 .....		4
<u>Närtrafik</u>		
Annat fartyg, antal personer högst 20 .....		3
Annat fartyg, antal personer över 20 .....		4

Skeppsapotek nr

Fjärrtrafik

Passagerarfartyg, antal personer högst 250 .....	5
Passagerarfartyg, antal personer över 250 .....	2x5 <sup>1)</sup>
Annat fartyg, antal personer högst 20 .....	4
Annat fartyg, antal personer över 20 .....	5

5 §

Till utrustningen på livbåtar och -flottar på fartyg i annan än inre fart skall för varje påbörjat antal av 13 personer inom det tillåtna personantalet höra i bilaga B föreskriven mängd läkemedel och förbands- och sjukvårdsartiklar samt en kort handledning i behandling av olycksfall.

6 §

Fartyg med skeppsapotek nr 3, 4 eller 5 skall utöver utrustning enligt bilaga A medföra en förstahjälpslåda enligt bilaga C.

7 §

Befälhavaren äger bestämma huruvida större mängder läkemedel skall medföras i skeppsapotek än vad som anges i förteckningen. Läkemedel i vilka narkotiska medel ingår får dock icke medföras i större mängd än vad som anges i förteckningen, såvida läkare ej är anställd ombord. Sådana läkemedel är i förteckningen försedda med påskriften "NARK".

8 §

På fartyg avsett i 1 § detta beslut bör det finnas:

1. för ändamålet lämpad läkarbok eller instruktion;
2. om fartyget nyttjas i annat än inre fart, erforderligt antal formulär för läkarkonsultation per radio;
3. ett exemplar av detta beslut, likväl icke om skeppsapotek nr 1 är tillfylllest ombord.

9 §

I skeppsapotek ingående läkemedel, desinfektionsmedel, reagenser samt förbands- och sjukvårdsartiklar skall vara förpackade i hållbart, ändamålsenligt emballage. Varje läkemedel skall förvaras åtskilt från de andra i en förpackning eller i flera mindre förpackningar, om så befinns lämpligt.

Förpackning skall förses med hållbar etikett, som med tydlig skrift upptar läkemedlets finsk- och svenskspråkiga benämning i enlighet med förteckningen över skeppsapotek. Av läkemedelsförpackningen bör dessutom framgå det apotek från vilket den erhållits, leveransdag samt bruksanvisning.

10 §

Skeppsapotek skall förvaras i låst skåp eller låda, där innehållet i sin helhet är lätt överskådligt. Det bör såvitt möjligt även skyddas väl mot fukt, frost och stark värme. Endast befälhavaren och den han utsett härtill får inneha nyckel till förvaringsutrymmet.

Läkemedel för utvärtas bruk skall förvaras skilt från andra läkemedel. Desinfektionsmedel skall förvaras för sig.

---

1) Avser skeppsapotek nr 5, likväl med dubbel mängd av de egentliga läkemedlen.



Fartyg med skeppsapotek nr 3, 4 eller 5 skall ha låsbart kylutrymme för förvaring av läkemedel som skall förvaras svalt. Det egentliga skeppsapoteket skall ha ett tydligt meddelande om var kylutrymmet finns och vilka läkemedel som förvaras där.

Utrustning för livbåtar och livflottar skall förvaras i vattentät plomberad behållare, som skall vara tydligt märkt med orden "Lääkkeitä" "Läkemedel".

Tillbehören för förstahjälpslådan skall förvaras i en fukt-skyddande plomberad behållare. Behållaren skall placeras vid det egentliga skeppsapoteket och förses med påskriften "Ensiapulaukku" "Förstahjälpväska".

#### 11 §

Vid grundanskaffning eller större kompletterande anskaffningar till skeppsapotek skall en förteckning över de inköpta varorna begäras av apoteket. Förteckningen jämte emballage med varudeklarationer och bruksanvisningar skall såvitt möjligt förvaras tillsammans med läkemedlen.

#### 12 §

I samband med skeppsapoteken nr 2-5 skall föras en läkemedelsdagbok, av vilken anskaffningarna till skeppsapoteket bör framgå antingen genom uppräknig av de anskaffade varorna eller genom hänvisning till den vid leveransen uppgjorda förteckningen.

I läkemedelsdagboken skall anteckning göras om alla för invärtes bruk utgivna läkemedel. Av anteckningen bör framgå till vem läkemedel utgivits, vilka läkemedel och mängden samt datum och initialerna på den person som utgivit läkemedlet.

Läkemedelsdagboken skall förvaras på fartyget i två år efter den sista anteckningen.

#### 13 §

I skeppsapotek ingående läkemedel får främst användas för besättningen, i trängande fall för passagerare eller andra personer, som vistas ombord på fartyget. Endast befälhavaren eller den han förordnat härtill får utlämna läkemedel från skeppsapoteket. Vid utlämnandet skall försiktighet iakttas och de anvisningar som meddelas i godkänd läkarbok eller på läkemedelsförpackningen skall noggrant iakttas.

Utlämnas större mängd läkemedel än vad som omedelbart används, skall läkemedlet utlämnas i lämplig förpackning med medicinens namn och doseringsföreskrifter.

Vid utlämning och användning av narkotiskt läkemedel skall stor återhållsamhet iakttas.

#### 14 §

Har under resa åtgången på någon vara i skeppsapoteket eller förstahjälpslådan varit stor, skall befälhavaren tillse att det förbrukade ersätts så snart detta kan ske.

#### 15 §

Befälhavaren skall tillse att skeppsapotek nr 2, 3, 4 och 5 samt förstahjälpslådorna och apoteksutrustningen på livbåtar och -flottar minst en gång om året blir föremål för fullständig granskning.

Granskningen förrättas av i Finland legitimerad provisor. Anlöper fartyg icke finsk hamn inom ett år efter föregående granskning, får granskningen uppskjutas högst tre månader. Anlöper fartyget icke heller under denna tid finsk hamn, får granskningen verk-

ställas på åtgärd av danskt, norskt eller svenskt apotek eller - om ej heller så kan ske - kan granskningen förrättas av befälhavaren. Har befälhavaren förrättat granskningen, skall i Finland legitimerad provisor förrätta en fullständig granskning genast då fartyget följande gång kommer till Finland.

16 §

Vid granskning av skeppsapotek skall tillses att det sköts enligt här givna föreskrifter. Läkemedel eller sjukvårdsutrustning, som kan antas icke vara i överensstämmelse med medicinalstyrelsens kvalitetsfordringar, skall ersättas med nytt. Den som förrättar granskningen skall fästa uppmärksamhet vid att i 12 § förutsatt anteckning om läkemedlen gjorts i läkemedelsdagboken. Den som förrättat granskning skall i läkemedelsdagboken intyga detta.

17 §

På fartyg som skall medföra skeppsapotek nr 1 skall befälhavaren en gång om året kontrollera att skeppsapoteket är i föreskrivet skick.

18 §

Sjöfartsstyrelsen kan i samråd med medicinalstyrelsen bevilja undantag från bestämmelserna i detta beslut.

19 §

Efterlevnaden av bestämmelserna i detta beslut övervakas i samband med besiktningarna.

20 §

Detta beslut träder i kraft den 1 april 1986 och genom det upphävs sjöfartsstyrelsens tidigare beslut om skeppsapotek.

---